

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/268
KARAR NO : 2021/358
KARAR TR : 07/06/2021

ÖZET: Davalı tarafından düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesi gereince ADL YARGI YER NDE görülmesi gerektiği i hk.

K A R A R

Davacı: R.K.
Vekili : Av. E.D.U.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı (SGK)
Vekili : Av. A. .

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili; SGK Başkanlığı tarafından müvekkili adına düzenlenen 00044164 takip kartı, 2019/042685 takip nolu ödeme emrinin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı vekili, süresi içinde verdiği cevap dilekçelerinde, davanın adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

II. UYU MAZLIK MAHKEMESİNİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. Adana 1. Vergi Mahkemesinin 04/11/2020 tarihli ve E.2020/986 sayılı kararı ile, dava konusu uyu mazlıkta SGK tarafından düzenlenen bahse konu ödeme emri içeriğinin 2016-2017 yıllarının muhtelif dönemlerine ilişkin damga vergilerinin 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinde düzenlenen hüküm uyarınca Kanun'a ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıt niteliğinde olan evrakların verilmesi veya alınmasından kaynaklandığı ve doğrudan vergi mevzuatının uygulanmasını gerektiren vergi uyu mazlığı olduğu anlaşıldığından, davalı idarenin davada adli yargının görevli olduğu yönündeki itirazı haklı görülmemekle, davanın görüm ve çözümünün idari yargının (vergi mahkemesinin) görev alanına girdiği sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle, davalı idarenin görev itirazının reddi ile mahkemelerinin bu davayı çözümlenmeye görevli ve yetkili olduğuna karar verilmiştir.

4. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyu mazlığı çıkarılması istemiyle başvuru bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına İli kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

5. Somut olayda uyu mazlı a konu ödeme emri idari para cezasına ili kin olmayıp damga vergisi alaca ına ili kin ise de, damga vergisi alaca ının da düzenlemelerde geçen 'di er alacaklar' kapsamında de erlendirilmesi gerekti i, bu kapsamda kalan kurum alacaklarının tahsilinde ise, 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine kar ı açılacak davalara bakma görevinin, Kurumun alacaklı biriminin bulundu u yer i mahkemesine ait oldu unun anla ıldı ı; bu durumda, söz konusu ödeme emrine kar ı açılan davada, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesi gözetildi inde Mahkemesinin görevli oldu u kanaatine varıldı ı gerekçesiyle, açılan davanın adli yargı yerinde çözümünün gerekti i; 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gere ince, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına, dosyanın Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı ına gönderilmesine karar verilmi tir.

III.BA SAVCILIK DÜ ÜNCES

6. Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı ınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danı tay Ba savcısının da yazılı dü üncesi istenilmi tir.

7. Davaya konu yapılan ödeme emri içeri i kamu alaca ı, 5510 sayılı Kanuna göre uygulanan i lemler ya da bu Kanun'un uygulamasından do an kamu alaca ının tahsili nedeniyle yürütülen icra i lemleri ile ilgili ka ıtların düzenlenmesine ili kin olsa dahi, uyu mazlı ın çözümü, ödeme emri ile davacıdan tahsili yoluna gidilen damga vergisinin hukuka uygun olup olmadı ının tespitine ili kin bulundu u; davacı adına düzenlenen ödeme emrinin hukuka uygun olup olmadı ının tespitine yönelik olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre inceleme yapılması gerekti i; bu yoldaki incelemeyi yapma görevinin, 2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6. maddesi uyarınca Vergi Mahkemesine verildi i; bu durumda; davaya konu edilen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde, 2577 sayılı Kanun'un 2. ve 2576 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevli oldu u sonucuna varıldı ı gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca, yapılan ba vurunun reddi gerekti i yolunda dü ünce verilmi tir.

IV. LG L HUKUK

8. 2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanun'un "*Vergi Mahkemelerinin görevleri:*" ba lıklı 6. maddesi öyledir:

"Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ili kin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ili kin davaları,

c) Di er kanunlarla verilen i leri,

Çözümler."

9. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun " dari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"1. (De i ik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) dari dava türleri unlardır:

a) (ptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) darî i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) dari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) (De i ik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözleşmelerinden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyu mazlıklara ili kin davalar.

2. dari yargı yetkisi, idari eylem ve i lemlerin hukuka uygunlu unun denetimi ile sınırlıdır. dari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurba kanlı ı kararnamelerinde gösterilen ekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve i lem niteli inde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler."

10. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun "Kurumca verilecek idarî para cezaları" ba lıklı 102. maddesinde u hükme yer verilmi tir:

" ...

darî para cezaları ilgiliye tebli ile tahakkuk eder. Tebli tarihinden itibaren onbe gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. tiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebli tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine ba vurabilirler. Bu süre içinde ba vurunun yapılmamı olması halinde, idari para cezası kesinle ir.

darî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna ba vurulmadan önce tebli tarihinden itibaren onbe gün içinde pe in ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Pe in ödeme idari para cezasına kar ı yargı yoluna ba vurma hakkını etkilemez. (ptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 28/11/2013 tarihli ve E.: 2013/40, K.: 2013/139 sayılı Kararı ile.) (...)

Mahkemeye ba vurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebli tarihinden itibaren onbe gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gere ince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

darî para cezaları on yıllık zamana ımı süresine tabidir. Zamana ımı süresi, fiilin i lendi i tarihten itibaren ba lar.

" ... "

11. 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde öyle denilmi tir:

" ...

Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve di er alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, di er maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlı ı ile di er kamu kurum ve kurulu ları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. (Ek cümle:18/5/2017-7020/16 md.) Cumhurba kanı, Kurumun 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacakları için anılan Kanunun 48/A maddesini; en az üç yıl süreyle prim yükümlüsü olup son üç yıl içerisinde verilmesi gereken bildireleri kanuni sürelerinde vermi

olanlardan ba vurulu tarihi itibarıyla vadesi bir yılı geçmemi borcunu borç ödemedi hüsnüniyet sahibi olmasına rağmen ödeyememi olanlar hakkında uygulamaya ve uyumlu prim borçlularını belirlemeye yetkilidir. (Ek cümleler: 28/11/2017-7061/87 md.) 6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre Maliye Bakanlığı na ba lı tahsil dairelerince reddiyat yapılması durumunda anılan maddenin birinci fıkrasına göre yapılacak mahsupattan sonra Kurumun prim ve di er alacaklarından muaccel olanlara mahsup yapılır. Kurumun tahsil etti i prim ve di er alacaklardan reddi icap edenler, istihkak sahiplerinin Kuruma olan muaccel borçlarına mahsubundan sonra Maliye Bakanlığı na ba lı tahsil dairelerine olan muaccel borçlara mahsup edilmek üzere reddolunur. Bu suretle yapılan ödemelerde, reddedilen tutarın Kuruma ve/veya alacaklı tahsil dairesinin hesabına geçti i tarihte ödeme yapılmı sayılır. Bu fıkranın uygulanmasına ili kin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Kurum tarafından mü tereken belirlenir.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alaca ın teminatını te kil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari i letme, ta ınır ve/veya ta ınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve di er alacakları amme alaca ı niteli inde olup, imtiyazlı olacaktır. Kurumun taraf oldu u her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı cra ve flas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve di er alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından do acak uyu mazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulundu u yer i mahkemesi yetkilidir. Yetkili i mahkemesine ba vurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz.

..."

V. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/06/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre, anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yonteme uygun olarak yapılan görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunulması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı anla ılmaktadır. Usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

13. Raportör-Hakim Gülen AKAR PEHL VAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü lüp dü ünüldü:

14. Somut olay üzerinden mevzuat hükümleri incelendi inde; Vergi Mahkemelerinin görevleri 2576 sayılı Kanun'un 6. maddesinde (bkz § 9) genel olarak düzenlenmi ise de, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde belirtilen konularda do an ihtilaflara bakmakla görevli

mahkemenin belirlenmesine yönelik düzenlemenin daha özel nitelikte oldu u anlaşılmaktadır.

15. Önümüzdeki dosyada; uyu mazlı a konu ödeme emri idari para cezasına ili kin olmayıp damga vergisi alacına ili kin ise de, damga vergisi alacının da 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde (bkz § 11) belirtilen "*di er alacaklar*" kapsamında de erlendirilmesi gerekti i, bu kapsamda kalan kurum alacaklarının tahsilinde ise, 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine kar ı açılacak davalara bakma görevinin, adli yargıya ait oldu u de erlendirilmektedir.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca yapılan ba vurunun kabulü ile davalı idare vekilinin yaptığı görev itirazının reddine ili kin Adana 1. Vergi Mahkemesinin 04/11/2020 tarihli ve E.2020/986 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmi tir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin Adana 1. Vergi Mahkemesinin 04/11/2020 tarihli ve E.2020/986 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

07/06/2021 tarihinde, üyelerden Aydemir TUNÇ ve Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

Dava konusu uyuşmazlıkta, davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından davacı adına düzenlenen ödeme emrinin iptaline karar verilmesinin istenildiği; davaya konu ödeme emri içeriğinin 2016-2017 yıllarının muhtelif dönemlerine ilişkin damga vergilerinin 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinde düzenlenen hüküm uyarınca Kanun'a ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıt niteliğinde olan evrakların verilmesi veya alınmasına ilişkin olduğu, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde düzenlenen "diğer alacaklar" kapsamında değerlendirilemeyeceği, doğrudan vergi mevzuatının uygulanmasını gerektiren nitelikte bir vergi uyuşmazlığı olduğu anlaşılmakla, bakılan davanın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin görev alanına girdiği görülmüş olduğundan sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz.

Üye
Aydemir TUNÇ

Üye
Ahmet ARSLAN